

**DIGITAL ASRDA RAHBARLAR UCHUN NUTQ
STRATEGIYALARI: ONLAYN PLATFORMALARDA SAMARALI
MULOQOT**

O'zbekiston davlat jahon tillari universiteti katta o'qituvchisi (PhD)

Isaqulova Baxtigul Xo'jamovna

Abstrakt: Ushbu maqolada digital asrda rahbarlar uchun samarali nutq strategiyalarini qo'llash masalalari ko'rib chiqiladi. Onlayn platformalar kengayib borayotgan hozirgi davrda rahbarlik faqatgina boshqaruv jarayonlarini tashkil etish emas, balki raqamli kommunikatsiya madaniyatini shakllantirishni ham taqozo etadi. Maqolada rahbarlar uchun nutq strategiyalarining ahamiyati, onlayn muloqotdagi asosiy tamoyillar, nutqning ta'sirchanligi va interaktivlik elementlari ilmiy manbalar asosida yoritiladi.

Kalit so'zlar: Digital asr, rahbarlik, nutq strategiyalari, onlayn platformalar, samarali muloqot, raqamli liderlik, kommunikatsiya.

Kirish

XXI asr boshidan boshlab jahon miqyosida texnologik taraqqiyotning jadallashuvi inson hayoti va faoliyatining barcha jabhalariga sezilarli ta'sir ko'rsatmoqda. Digital texnologiyalar jadal rivojlanib, ular ta'lim, tibbiyot, iqtisodiyot, boshqaruv va, albatta, rahbarlik faoliyatida yangicha yondashuvlarni shakllantirdi. Bugungi kunda rahbarning muvaffaqiyati nafaqat strategik qarorlar qabul qilishga, balki o'z jamoasi bilan samarali muloqot o'rnatishiga ham bevosita bog'liq. Shu nuqtai nazardan, nutq strategiyalari zamonaviy liderlikda muhim o'rin tutadi. Digital asrda muloqot vositalari tobora takomillashib, an'anaviy uchrashuvlar va yig'ilishlarning katta qismi onlayn platformalarga ko'chmoqda. Zoom, Google Meet, Microsoft Teams kabi dasturlar nafaqat vaqtni tejash, balki global miqyosda aloqalarni yo'lga qo'yish imkonini bermoqda. Biroq bu qulaylik bilan birga, yangi muammolarni ham yuzaga chiqardi: ekran ortida auditoriyani jalb

qilish, nutqning ta'sirchanligini oshirish, xodimlar bilan doimiy aloqada bo'lish va ularda motivatsiya uyg'otish rahbar oldidagi dolzarb vazifalardan biridir.

Rahbarning nutqi — bu oddiy axborot yetkazish jarayoni emas, balki uning shaxsiyati, liderlik uslubi va tashkilotning rivojlanish istiqbolini namoyon qiluvchi muhim vositadir. Shuning uchun raqamli davrda nutq strategiyalarini o'rganish va amalda qo'llash rahbarlik kompetensiyasining ajralmas qismiga aylanmoqda. Zamonaviy rahbar o'z nutqida qisqalik, aniqlik, emotsional uyg'unlik va interaktivlik kabi tamoyillarga amal qilishi, shuningdek, texnologik vositalardan samarali foydalana olishi kerak. Ushbu maqola digital asrda rahbarlarning onlayn platformalarda samarali muloqot olib borishida qo'llaniladigan nutq strategiyalarini ilmiy asosda tahlil qilish, ularning afzalliklari va amaliy ahamiyatini ko'rsatishga qaratilgan.

Asosiy qism

1. Digital asrda nutq strategiyalarining ahamiyati. Raqamli davrda nutq strategiyalari rahbarning obro'si va samaradorligini oshiruvchi muhim vositadir.

To'g'ri tuzilgan nutq:

Jamoadada ishonch uyg'otadi;

Qarorlarni tezkor yetkazadi;

Xodimlarni motivatsiya qiladi;

Onlayn muhitda muloqot sifatini oshiradi.

2. Onlayn platformalarda samarali muloqot tamoyillari

Rahbarlar onlayn platformalarda quyidagi tamoyillarga e'tibor qaratishlari kerak:

Aniqlik va qisqalik – murakkab fikrlarni sodda va tushunarli yetkazish;

Vizual yordamlar – taqdimotlar, infografikalar va video orqali nutqni kuchaytirish;

Interaktivlik – savol-javob, chat va ovozli muhokamalar orqali xodimlarni jarayonga jalb etish;

Emotsional uyg'unlik – ovoz ohangi, tana tili va yuz ifodalaridan to'g'ri foydalanish;

Texnik savodxonlik – platforma imkoniyatlaridan to'liq foydalanish (record, breakout rooms, poll funksiyalari).

3. Rahbarlar uchun asosiy nutq strategiyalari

Motivatsion strategiya – xodimlarni rag'batlantiruvchi so'zlar va ilhomlantiruvchi hikoyalar orqali jamoani ruhlantirish;

Axborot beruvchi strategiya – muhim yangilik va qarorlarni aniqlik bilan yetkazish;

Muloqotga jalb etuvchi strategiya – xodimlarning fikrini so'rash, muhokama yuritish;

Krizis vaziyatida nutq strategiyasi – tinchlantiruvchi va ishonch beruvchi ohangda muloqot qilish.

4. Digital liderlik va nutq madaniyati

Digital asr rahbarlari faqat buyruq beruvchi emas, balki jamoa bilan hamfikir bo'luvchi lider sifatida nutq madaniyatini rivojlantirishi kerak. Bunda shaffoflik, tezkorlik va empatiya asosiy omillardan hisoblanadi.

Xulosa

Xulosa qilib aytganda, digital asrda rahbarlar uchun nutq strategiyalari nafaqat onlayn muloqotning samaradorligini ta'minlovchi vosita, balki rahbarlik faoliyatining muvaffaqiyat kalitidir. Bugungi kunda rahbarning nutqi orqali jamoaga ishonch bag'ishlash, xodimlarni motivatsiya qilish, muammolarni tezkor hal etish va tashkilotning strategik maqsadlarini aniq yetkazib berish imkoniyati mavjud. Onlayn platformalarda nutqning aniq, qisqa, mantiqan izchil, emotsional jihatdan boy va interaktiv bo'lishi rahbarning ta'sirchanligini oshirib, xodimlarni faol ishtirok etishga undaydi.

Shu bilan birga, raqamli muhitda muloqotning o'ziga xos qiyinchiliklari ham mavjud: texnik nosozliklar, auditoriyaning diqqatini jamlashdagi muammolar, noverbal belgilarni to'liq yetkazib bo'lmasligi va kommunikatsion uzilishlar. Bunday vaziyatlarda rahbarning nutq strategiyalaridan samarali foydalanishi, ya'ni texnologik imkoniyatlarni to'g'ri yo'lga qo'yishi, muhokamalarga jalb etuvchi

savollar berishi, vizual materiallardan foydalanishi hamda muloqotning doimiy ravishda ikki tomonlama bo'lishiga erishishi muhimdir.

Shunday qilib, digital asr rahbaridan yuqori darajadagi kommunikativ savodxonlik, media va texnologik ko'nikmalar hamda doimiy o'z ustida ishlash talab etiladi. Raqamli platformalarda samarali nutq qurish ko'nikmalari rahbarning obro'sini oshirish, jamoani birlashtirish va tashkilotning rivojlanishida muhim omil sifatida xizmat qiladi. Shu sababli, zamonaviy rahbarlar kommunikatsiya madaniyatini doimiy rivojlantirib borishlari, xalqaro tajriba va ilg'or texnologiyalarni amaliyotga tatbiq etishlari zarur.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR

1. Northouse, P. G. (2021). *Leadership: Theory and Practice*. SAGE Publications.
2. Goleman, D. (2013). *Focus: The Hidden Driver of Excellence*. HarperCollins.
3. Yukl, G. (2012). *Leadership in Organizations*. Pearson.
4. Dinh, J. E., & Lord, R. G. (2012). Implications of dispositional and process views of traits for individual difference research in leadership. *The Leadership Quarterly*, 23(4), 651–669.
5. Uzbekova, M. (2022). Raqamli davrda kommunikatsiya madaniyati. *Oliy ta'lim jurnali*, 3(2), 45–51.
6. Isakulova Bakhtigul. 2025/3/14. Teaching English in Contemporary approaches: an educational evolution. prospects of teaching english for professional purposes in non-philological higher education institutions: problems and solutions, 88-92
7. Isakulova, B. K. (2024). Developing leadership skills in the educational process of management systems. *Golden brain*, 2(21), 188–192. <https://doi.org/10.5281/zenodo.14252113>
(https://doi.org/10.5281/zenodo.14252113%22%20%5ct%20%22_blank)